

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МОВИ

Рагімова Е.І, Полупан М.О, Загребельна А.О, Соломка А.С,
Рубаненко В.І, *студенти*; СумДУ, гр. ПР-51

У поданій роботі розглядаються різновиди методів дослідження мови, з'ясовуються їхні особливості, значення та застосування у нашому житті.

У загальнонауковому значенні термін метод -це шлях пізнання та дослідження будь-якого явища. Цей метод вважається єдиним для всіх наук [1, с.11]. Дослідницькі методи визначаються в певній системі наукових прийомів (загальний вибір матеріалу для дослідження текстів, його класифікація за критеріями, порівняння класифікаційних рядів за певними параметрами, статистична обробка отриманих результатів тощо). Основними методами дослідження мови є описовий, порівняльно-історичний, зіставний і структурний [1, с.11].

Описовий метод - це виявлення та знаходження всіх одиниць мови, їх особливостей та функцій. Цей метод точно і ясно описує одиниці мови [3]. Взагалі, описовий метод дуже широко використовується, бо за допомогою нього мовознавці описують такі одиниці мови, як: слова, морфеми, фонеми, конструкції, а також вивчають функціонування мови. Описовий метод дуже розвинутий, адже вже створені граматики мов світу, різні словники: синонімічні, антонімічні, тлумачні, фразеологічні, орфоепічні, орфографічні та ін. Описовий метод пов'язує мовознавство з усіма суспільними потребами.

Порівняльно-історичний метод базується на наукових реконструкціях або відтворенні давніх, ще не вивчених одиниць мови, таких як: звуки, слова, форми та звучання слів. Порівняльно-історичний метод працює у двох аспектах одночасно, а саме: в порівнянні мовних одиниць та в розгляді їх в історичному плані. Основна ціль порівняльно-історичного методу – це відкриття правил та норм, за якими розвивалися мови в давнину [1, с.12]. Для досягнення цієї цілі були поставлені такі конкретні настанови: зображення зразка прамови, відображення історії подальшого її розділу на окремі нові мови і наступного розвитку цих новоутворених мов. Не дивлячись на те, що порівняльно-історичний метод спрямований у давнє минуле, він допомагає краще зрозуміти та

освоїти сучасні мови: чим глибше та ґрунтовніше ми досліджуємо історію певної мови, тим досконаліше та повніше ми можемо бачити її сучасне положення.

Зіставний метод являється одним з методів лінгвістики, що виявляє спільні та специфічні риси зіставляваних мов на всіх рівнях. Він також застосовується в мовленні та у тексті. Об'єкт дослідження методу: вивчення споріднених і неспоріднених мов [2]. Зіставний метод є наче б то зворотним боком порівняльно-історичного: головною метою порівняльно-історичного методу є встановлення відповідності, зіставного - пошук відмінностей. За його допомогою можна визначити збіг і розбіжності в порівнювальних мовах, сама ця функція є важливою для теорії та практики перекладу й методики навчання іноземних мов. Отже, зіставний метод дає змогу глибше зрозуміти будову мови.

Структурний метод – це метод дослідження мови, який спеціалізується тільки на основі відношень та зв'язків між мовними елементами. Предметом вивчення структурного методу є мова як цілісна функціональна структура, її елементи та частини, які пов'язані між собою чіткою системою лінгвальних відношень[4]. Цей метод вивчає саме внутрішню організацію мови, а тому він є не тільки актуальним а й необхідним для дослідження. Гаслом структурного методу є наступні характеристики: несуперечливий, об'єктивний і економний опис мовних фактів [4].

Таким чином ми можемо абсолютно чітко зазначити, що кожен метод є індивідуальним і має свою власну сферу дослідження, і саме тому є незамінним складником у вивченні української мови.

Керівник: Бровкіна О. В., кандидат філологічних наук,
старший викладач кафедри германської філології

1. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: Підручник – 2-ге видання / М. П. Кочерган. – К. : ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
2. Кравченко Н.К. Методи лінгвістичних досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://discourse.com.ua/lekcii/metodi-lingvistichnih-doslidzhen/>
3. Загорійчук А., Орловська О. Методи лінгвістичних досліджень [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://intkonf.org/zagoriychuk-a-kpn-orlovska-ov-metodi-lingvistichnih-doslidzhen>